

UZAK DENİZLER ANTLAŞMASI (The High Seas Treaty)

Ulusal yargı yetkilerinin ötesinde (ülkenin kıyılarından 200 deniz mili uzaklığa kadar uzanan Münhasır Ekonomik Bölgelerin de ötesinde) geniş okyanus alanlarını kapsayan Uzak Denizler, büyük ekolojik, ekonomik ve bilimsel değere sahiptir. Yeryüzünün yarısından fazlasını kaplayan bu alanlar, çeşitlilik gösteren deniz yaşamına ev sahipliği yapmakta, kritik ekosistemleri desteklemekte ve iklim düzenlemesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak bu kadar geniş bir alan, hiçbir ülkeye ait olmadığından yeterince korunamamıştır. Uzak Denizler aşırı avlanma, deniz kirliliği ve biyolojik çeşitlilik kaybı gibi birçok tehlike ile karşı karşıyadır.

Bu sorunları ele almak için uluslararası toplum, tüm ulusları bağlayacak bir Uzak Denizler Antlaşması üzerinde çalışmaktaydı. Uzak Denizler Antlaşması, biyolojik çeşitliliği milli yetki alanlarının ötesinde koruma amacıyla hazırlanan bir uluslararası anlaşmadır ve Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (UNCLOS) kapsamında değerlendirilmektedir. Temel amacı, milli yargı yetkisinin ötesindeki deniz biyolojik çeşitliliğinin korunması ve sürdürülebilir kullanımı için kapsamlı bir hukuki çerçeve oluşturmaktır. Antlaşma, 2023 Haziran'ında kabul edilmiş olup 60 ülkenin onaylamasıyla yürürlüğe girecektir. Bu antlaşma, daha önce korunamamış suların muhafazasının yasal temelini atmaktadır.

Antlaşma, insanlık ve dünya mirasının gelecek nesiller adına korunması açısından çeşitli faydalar sunmaktadır. Sigorta endüstrisi için ve özellikle deniz sigortaları için şu aşamada acil bir etkisi bulunmamakla birlikte, sektörü hazırlamak için detaylı bir çalışma yapılması gerektiği açıktır.

Uzak Denizler Antlaşması'nın temel unsurlarından biri Deniz Koruma Alanları'nın oluşturulmasıdır. Bu antlaşma ile, uzak denizlerdeki savunmasız ekosistemleri, kritik yaşam alanlarını ve biyolojik çeşitlilik noktalarını korumak ve sürdürülebilir bir şekilde kullanmak amacıyla bir koruma alanları ağı kurulması amaçlanmaktadır. Bu koruma alanlarının, çeşitli türler için sığınak görevi görmesi, tükenmiş stokların iyileştirilmesine katkı sağlaması ve bilimsel araştırmalara destek olması beklenmektedir.

Deniz Koruma Alanlarının kurulması, bu alanlarda daha büyük çevre koruma amaçlı kuralları da beraberinde getirecektir. Örnek vermek gerekirse; bu alanların bazılarında insan faaliyetleri yasaklanabileceği gibi, sadece belirli balıkçılık ve turizm faaliyetlerine de izin verilebilir.

Kaptan Halil Solak, MBA
Teknik Müdür

+90 850 420 81 36 (D.236)
halil.solak@turkpandi.com

Darüşşafaka Lisesi'nden 1995 yılında, İTÜ Denizcilik Fakültesi Güverte Bölümünden 1999 yılında mezun oldu. Londra merkezli Zodiac Shipping gemilerinde deniz hayatına başladı. ABD Georgia State University Risk Yönetimi ve Sigorta bölümünde MBA yaptı. Zurich Sigorta Tekne ve Nakliyat Departmanında underwriter olarak çalıştı. OMNI Brokerlik'de sigorta ve reasürans brokeri olarak 9 yılın ardından 2015 yılında Türk P ve I Sigorta A.Ş. ailesine Teknik Müdür Yardımcısı olarak katıldı. Ulusal ve uluslararası medyada birçok makalesi yayınlandı. Exposhipping dahil, Risk Yönetimi ve Deniz Sigortaları üzerine seminerler verdi.

TURKP&I

Gemilerin, bu alanlardan kaçınmaları veya bu alanları geerirken belirli kısıtlamalara tabi tutulmaları gerekebilir. Bu alanlarda herhangi bir uygunsuz davranış ciddi para cezalarına neden olabileceği gibi, bu alanlarda kurtarma veya evre temizleme operasyonları maliyetli yaklaşımlar da gerektirebilir. Geçerli sorumluluk sınırlamaları bu alanlara uygulanmayabilir. Ayrıca, bu alanlardaki tesislerin yapılacak yeni düzenlemelere ve yasalara uygun hale getirilmesi gerektiğinden offshore endüstrisi de ciddi oranda etkilenecektir.

Antlaşmanın etkileri geleneksel denizcilik faaliyetlerinin ötesine uzanmaktadır. Otonom gemiler ve uzaktan kumandalı deniz araçları (ROV'lar) gibi yeni teknolojiler daha yaygın hale geldikçe, sigorta endüstrisi bu yeniliklerle ilişkili riskleri kapsayan özel sigorta çözümleri geliştirmek ve uyum sağlamak zorunda kalabilir.

Okyanus, %75'ten fazlası haritalanmamış çok geniş bir alan olup sadece köpekbalıkları ve balinaların yaşadığı mavi boş bir çöl olarak düşünölmemelidir. Şimdiye kadar okyanus türlerinin sadece %9'u sınıflandırılmıştır. Bu Koruma Alanları, deniz yaşamının gelişmesi için gereklidir ve henüz keşfedilmemiş türlerin varlıklarını devam ettirmeleri için hayati öneme sahip olabilir. Ticaret ve sigorta endüstrisi her duruma adapte olacaktır, asırlardır olduğu gibi...